

ISSN 2980-1044
E-ISSN 2980-2490

Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi
Zonguldak Bülent Ecevit University

Karaelmas Sosyal Bilimler Dergisi
Karaelmas Journal of Social Sciences

Cilt 3
Volume 3

Sayı 1
Number 1

Haziran 2025
June 2025

Sahibi / Owner

Prof. Dr. İsmail Hakkı ÖZÖLÇER (*Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi Rektörü*)

Dergi Yönetimi / Journal Management

Baş Editör / Editor-in-Chief

Prof. Dr. Yücel NAMAL

Editörler / Editors

Doç. Dr. Gürbüz ARSLAN

Doç. Dr. Nuray 3.KARAKAYA

Dr. Öğr. Üyesi Şerife AKINCI TOK

Alan Editörleri / Field Editors

Tarih/History

Doç. Dr. Gürbüz ARSLAN

Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi

Türk Dili ve Edebiyatı/Turkish Language and Literature

Dr. Öğr. Üyesi Arda KARADAVUT

Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi

Arkeoloji/Archaeology

Doç. Dr. F. Gülden EKMEK

Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi

Psikoloji/Psychology

Doç. Dr. Filiz AKAR

Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi

Sosyoloji ve Kültürel Çalışmalar/ Sociology and Cultural Studies

Doç. Dr. Atilla BARUTÇU

Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi

Filoloji/Philology

Dr. Öğr. Üyesi Özlem Aydın ÖZTÜRK

Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi

Mütercim ve Tercümanlık/Translation and Interpreting

Dr. Öğr. Üyesi Yasemin ŞANAL

Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi

Halkla İlişkiler, Medya ve İletişim/ Public Relations, Media and Communications

Dr. Öğr. Üyesi Cem Evrim ASLAN

Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi

Felsefe/Philosophy

Dr. Öğr. Üyesi Okan KÜÇÜK

Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi

Türkçe Dil Editörü/Turkish Language Editor

Dr. Öğr. Üyesi Mehmet Fatih ASLAN

Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi

Yabancı Dil Editörü/Foreign Language Editor

Arş. Gör. Dr. Mustafa DEMİREL

Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi

Arş. Gör. Dr. Ali CAN

Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi

Sekreteryas/Secretary

Arş. Gör. Dr. Havva SEBETCİ

Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi

Son Okuyucu/Proofreader

Dr. Öğr. Üyesi Melek TOPARLAK ŞAHİN

Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi

Derginin Tarandığı Dizinler / KARES is indexed in

İletişim / Contact

Dergi yazışma adresi / Correspondence: Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi, Karaelmas Sosyal Bilimler Dergisi Editörlüğü, Sosyal Bilimler Enstitüsü Binası, İncivez 67100 Zonguldak, Türkiye

Tel: 0 (372) 291 28 63 0 (535) 524 40 89 **E-posta / E-mail:** karesdergisi@gmail.com / kares@beun.edu.tr

Ağ Adresi / Web Adress: <https://dergipark.org.tr/tr/pub/kares>

Sayfa düzenlemesi ve yayın hizmetleri / Page layout and publishing services

BULUŞ Tasarım ve Matbaacılık Hizmetleri, Bahriye Üçok Caddesi 9/1 Beşevler, 06500 Ankara, Türkiye

Tel: (0312) 222 44 06 • E-posta: bulus@bulustasarim.com.tr

Yayın Kurulu / Editorial Board

Prof. Dr. Atakan AKÇAY

Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi

Prof. Dr. Ekrem CAUSEVİC

University of Zagreb

Prof. Dr. Erdoğan KELEŞ

Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi

Prof. Dr. Mehmet Serhat YILMAZ

Kastamonu Üniversitesi

Prof. Dr. Melek ÇOLAK

Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi

Prof. Dr. Nuri KAVAK

Sinop Üniversitesi

Prof. Dr. Redžep SKRİJELJ

State University of Novi Pazar

Prof. Dr. Ufuk Deniz AŞCI

Selçuk Üniversitesi

Prof. Dr. Yılmaz YEŞİL

Gazi Üniversitesi

Prof. Dr. Berna FİLDİŞ

Bartın Üniversitesi

Doç. Dr. Adnan ESENYEL

Düzce Üniversitesi

Doç. Dr. Ayşe Gül ÇIVGIN

Bartın Üniversitesi

Doç. Dr. Bilal SÜSLÜ

Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi

Doç. Dr. Elif TOKDEMİR DEMİREL

Kırıkkale Üniversitesi

Doç. Dr. Faruk TEMEL

Erciyes Üniversitesi

Doç. Dr. Fatih Numan KÜÇÜKBALLI

Selçuk Üniversitesi

Doç. Dr. İrem ERDEM ATAK

İstanbul Üniversitesi

Doç. Dr. Mehmet Zahit TİRYAKİ

İstanbul Medeniyet Üniversitesi

Doç. Dr. Suada DŽOGOVIĆ

Haxhi Zeka University

Doç. Dr. Taner ATMACA

Düzce Üniversitesi

Doç. Dr. Zöhre AKYOL

Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi

Dr. Öğr. Üyesi Canan ÖZBİL

Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi

Dr. Öğr. Üyesi Dinçer BİÇER

Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi

Dr. Öğr. Üyesi Levent KIYLIOĞLU

Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi

Dr. Öğr. Üyesi Selin MARANGOZ

Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi

Dr. Öğr. Üyesi Sinan YÜKSEL

Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi

Dr. Öğr. Üyesi Veysi TANRİVERDİ

Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi

Dr. Öğr. Üyesi Emre ÇELİKER

Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi

Öğr. Gör. Mustafa TEKELİ

Milli Savunma Üniversitesi

Dergi Hakkında

Karaelmas Sosyal Bilimler Dergisi (KARES), Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi bünyesinde Yaz (Haziran) ve Kış (Aralık) dönemlerinde olmak üzere yılda iki kere yayımlanan uluslararası hakemli bir dergidir. Dergi Türkçe, İngilizce ve Türk lehçelerinde olmak üzere hem basılı hem de elektronik olarak yayımlanmaktadır. Dergide sosyal ve beşerî bilim alanlarına katkı sağlayacak özgün ve bilimsel yöntemlere uygun çalışmalar yayımlanmakta olup, makalelerin yayım sürecinde herhangi bir ücret talep edilmemektedir. Makaleler “kör hakemlik” yöntemiyle en az 2 hakem tarafından kontrol edilmekte, intihal taraması ve yayım etiğine uygun bir süreçten geçirilerek titiz bir ön değerlendirmeye tabi tutulmaktadır. Dergide yer alan yazılardan ve aktarılan görüşlerden yazarlar sorumludur.

About the Journal

Karaelmas Journal of Social Sciences (KARES) is an international peer-reviewed journal published twice a year—Summer (June) and Winter (December)—under the auspices of Zonguldak Bülent Ecevit University. The journal is published both in print and electronically, in Turkish, English, and Turkic dialects. It features original and methodologically sound studies that contribute to the fields of social and human sciences. No fees are charged during the article publication process. Articles are reviewed using a double-blind peer-review system by at least two reviewers. They undergo a thorough preliminary evaluation, including plagiarism checks and adherence to publication ethics. Authors are responsible for the content and opinions expressed in the articles published in the journal.

EDİTÖRDEN

Karaelmas Sosyal Bilimler Dergisi'nin kıymetli okurları,

Derginin ilk makalesi olan ve Fuat Uçar tarafından kaleme alınan “VI. Demirel Hükûmeti Dönemi Türk Dış Politikası ve Etkileri” başlıklı makalede, VI. Demirel Hükûmeti'nin, Demirel'in siyasi hayatında kurmuş olduğu koalisyonla dayalı bir azınlık hükûmeti olduğu belirtilerek hükûmetin darbe öncesinde kurulan son demokratik hükûmet olduğuna değinilmiştir. Uçar, makalenin başında ilk olarak Demirel öncesi hükûmetin genel durumunu ele aldıktan sonra hükûmetin kuruluş sürecini ve ardından Türkiye'nin dış politikadaki gelişmelerine değinmiştir. Yazar, Türkiye'de terör faaliyetlerinin yoğun olarak yaşandığı bu dönemde dış politikadaki gelişmelerin Türkiye'nin stratejik önemini artırmakla birlikte Batı ile olan ilişkilere de yön verdiğine vurgu yapmaktadır. Bu bağlamda, Türkiye'nin AET ile olan ilişkileri ve NATO ile olan bağlantıları makalede ele alınmaktadır. Bununla birlikte koalisyon sürecinin de ele alındığı bu çalışmada, Türkiye'nin dış politikada millî bir anlayış çerçevesinde bir politika izlediği, iktidar ve muhalefet çatışmalarının çok fazla görülmediği ve yaşanan gelişmelere bağlı olarak Batı ile olan ilişkilerin yoğun olarak yaşandığı bir hükûmet sürecinin varlığından söz edilmektedir.

Sümeyye Yıldırım tarafından kaleme alınan “Artvin'de Yaşlı Olmak: Nitel Bir Çalışma” başlıklı makale, derginin bu sayısının ikinci sıradaki çalışmasıdır. Makalede ilk olarak yaşlılığın genel bir tanımı yapılarak onların toplumsal yaşamdaki koşulları ele alınmıştır. Yıldırım, yaşlılığı Artvin ilindeki yaşlı insanların deneyimlerinden yola çıkarak, yorumlayıp çalışmanın sosyal politikaya katkı sağlayacağını düşünmektedir. Fenomenoloji deseninden yararlanılan çalışmada, yaşlılık ile ilgili sorunlar ve huzurevinin yaşlılar gözünden değerlendirilmesini içeren başlıklara yer verilmiştir. Yaşlıların sağlık alanında yaşadığı sorunların da ele alındığı bu çalışmada yaşlılık kavramının getirdiği değişimler üzerinde durulmuştur. Ayrıca yaşlıların tutumları ve bakış açılarındaki değişimlere değinilmiştir. Bununla birlikte çalışmada yer alan önerilerin dikkate alınmasının da yaşlıların sağlık hizmetleri konusundaki sıkıntılarının çözüm getireceği düşüncesi ifade edilmektedir.

Derginin bu sayıdaki üçüncü makalesi Merve Ilgın Güner ve Orhan Doğan tarafından kaleme alınan “Kişisel Sınır Kavramının Gelişiminde Psikoterapi Alımının Rolü” başlıklı çalışmadır. Araştırmacılar bu makalede, psikoterapinin kişisel sınır gelişimi üzerindeki rolünü incelemiştir. Kişisel sınırın önemini üzerinde durulduğu bu çalışmada, sağlıklı ilişkiler kurabilmek için kişisel sınır bilincinin oluşmasının önemi üzerinde durulmuştur. Çalışma içerisinde aynı zamanda kişisel sınırın, psikolojik anlamda iyi olmanın bir destekleyicisi olduğuna değinilmiştir. Kişisel sınırın hayata dahil edilebilmesi için gerekli desteğin alınabilmesi açısından psikoterapiye olan katkıları çalışmada öncelikli olmuştur. Nitel araştırma yönteminin kullanıldığı bu çalışmada, yüz yüze görüşmeler yapılarak elde edilen sonuçlar psikoterapinin kişisel sınırların gelişmesine olumlu katkı sağladığını göstermiştir. Makalenin sonuç kısmında ise yapılan bu çalışmanın ilerleyen süreçlerde daha farklı gruplara uygulanmasının kişisel sınırlar açısından daha olumlu sonuçlara yol açacağına vurgu yapılmıştır. Ayrıca bu konu kapsamında psikoterapinin önemi ve sürecin devamlılığı hususuna dikkat çekilmiştir.

Ersin Çelikbaş ve Mehmet Akdaş tarafından kaleme alınan, derginin dördüncü makalesi “The Iconographical Evaluations of Fruit Depictions at Mosaics From Hadrianopolis and Their Connections at Agricultural Activities in the Region” başlıklı çalışmadır. Makalede Hadrianopolis'in bulunduğu yerin konumu belirtildikten sonra kazı çalışmasının yapıldığı bir alan olarak elde edilen bulguların dönemin süsleme karakterini yansıtan zemin mozaikleri içerdiği ve bu mozaiklerin teknik çalışmalar sonrasında koruma altına alındığı ifade edilmektedir. Bu çalışmanın amacı Hadrianopolis'te elde edilen yapıların zeminlerindeki mozaiklerin ikonografik değerlendirmesinin ele alınması olarak belirtilmiştir. Yazarlar, çalışmada meyve tasvirlerinin önemine değinerek bu tasvirlerin Antik Dönem'de cennet bahçesinin sembolü olarak anlamlandırıldığına değinmektedir. Aynı zamanda ele alınan tasvirlerin değerlendirme sürecinde yeterli olmayacağının da altı çizilmiştir. Bununla birlikte bölgenin tarımsal faaliyetleri ile meyve tasvirleri

arasında bağlantının olup olmadığı konusu çalışmada ele alınan konulardandır. Hadrianopolis'teki kalıntıların ve elde edilen bulguların bölgenin günümüz *şartlarındaki ürünlerle* olan bağlantısıyla birlikte alana önemli katkılar sağlayacağı düşünülmektedir.

Derginin beşinci makalesi Samet Büyükkada tarafından kaleme alınan "*Eğilimlerin Açıklanmasında Basit Koşul Analizi ile Yapısal Denklik Modeli Üzerine Bir İnceleme*" adlı çalışmadır. Makalede ilk olarak eğitimsel özelliklere bir açıklama getirilerek analiz stratejilerine değinilmiştir. Yazar çalışmada, eğilimlerin ontolojik statüsünün ve tezahür koşullarının çağdaş metafizik tartışmalarının merkezinde yer aldığını bildirmektedir. Bu çalışmanın amacı eğilimlerin analizinde kullanılan BKA ve YDM modellerini hem kavramsal hem de biçimsel düzeyde karşılaştırmayı hedef edinmektedir. İlgili konuda karşılaştırma yapılmadan önce modellerin tarihi süreçleri ele alınarak çalışma; eğilimlerin metafiziksel temelleri, basit koşul analizinin imkânı ve sınırı, yapısal denklikler modelini anlamak ve karşılaştırmalı bir tahlil başlıkları altında incelenmiştir. Sonuç olarak yapılan çalışmaların eğilim metafiziğinin bilimsel açıklamalara da güçlü ve çok yönlü katkılar sağlayacağı düşünülmektedir.

Derginin son makalesi olan "*Şükranın Yordayıcısı Olarak Özgecilik ve Psikolojik Sağlık Özellikleri İncelenmesi*" başlıklı çalışma; Havva Orçin, Ramazan Demir ve Rüya Özcan tarafından kaleme alınmıştır. Çalışmanın amacı, yetişkin bireylerin şükran düzeylerini yordamada özgecilik ve psikolojik sağlamlığın rolünü incelemek olarak belirtilmiştir. Çalışma içerisinde veri toplama için "Şükran Ölçeği", "Özgecilik Ölçeği" ve "Kısa Psikolojik Sağlık Ölçeği" kullanılmış olup analiz sonrasında elde edilen bulgulara göre, şükran ile özgecilik arasında pozitif yönde orta düzeyde anlamlı ilişkiye ulaşıldığı ifade edilmiştir. Bununla birlikte özgecilik ile psikolojik sağlamlık arasında hem pozitif yönde hem de düşük düzeyde anlamlı ilişkinin varlığına değinilmiştir. Araştırmanın sonucunda, elde edilen bulgulardan ulaşılan sonuçlara göre psikolojik sağlamlık ve özgeciliğin şükranın anlamlı yordayıcıları olduğu sonucuna varılmıştır. Bu bağlamda şükran düzeyi yüksek bireylerin sosyal ilişkiler ve ruh sağlığı konusundaki durumlarını belirlemek için uzunlamasına çalışmaların yapılması önerilmiştir.

Derginin kitap tanıtımı bölümünde ise Özge Horoz tarafından incelemesi yapılan "*Arda Karadavut, Organ Adlarıyla Kurulan Eski Türkçe Deyimlerde Duygular (Bilişsel Bir İnceleme). Palet Yayınları, Konya: Ekim 2023*" başlıklı çalışma yer almaktadır. Çalışmada, dil ve duygu arasındaki derin ilişkinin temeline değinilerek, duygu kavramının bireysel deneyimlerle sınırlı olmadığı, dil aracılığıyla toplumsal bir zeminde şekillenmesi belirtilmektedir. Çalışmanın aynı zamanda Eski Türkçe deyimler üzerinden dilin bilimselliğine de katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Karaelmas Sosyal Bilimler Dergisi'nin beşinci sayısının hazırlanmasında çalışmalarıyla dergimize değer katan yazarlarımızın yanı sıra derginin yayımlanma sürecine emek veren ve çalışmaları titizlikle değerlendiren tüm hakemlerimize ve çalışma arkadaşlarıma gösterdikleri özveriden dolayı en içten teşekkürlerimizi sunuyoruz. Değerli araştırmacılarımızın ve bilim insanlarımızın makale, hakemlik ve özverili desteklerinin bundan sonraki sayılarımızda da devam edeceğini ümit ediyor; Aralık 2025'te yayımlanacak altıncı sayımızda buluşmak dileğiyle keyifli ve sağlıklı okumalar diliyoruz.

Prof. Dr. Yücel NAMAL
Karaelmas Sosyal Bilimler Dergisi Baş Editörü

İÇİNDEKİLER / CONTENTS

Araştırma Makaleleri / Research Articles

VI. Demirel Hükümeti Dönemi Türk Dış Politikası ve Etkileri

Turkish Foreign Policy During the VI. Demirel Government and Its Effects

Fuat UÇAR..... 1

Artvin’de Yaşlı Olmak: Nitel Bir Çalışma

Being Elderly in Artvin: A Qualitative Study

SümeYYe YILDIRIM.....17

Kişisel Sınır Kavramının Gelişiminde Psikoterapi Alımının Rolü

The Role of Psychotherapy in the Development of the Concept of Personal Boundary

Merve İlgin GÜNER, Orhan DOĞAN.....30

The Iconographical Evaluations of Fruit Depictions at Mosaics from Hadrianopolis and Their Connections at Agricultural Activities in the Region

Hadrianopolis Mozaiklerindeki Meyve Tasvirlerinin İkonografik Açıdan Değerlendirilmesi ve Bölgedeki Tarım Faaliyetlerindeki Yeri

Ersin ÇELİKBAŞ, Mehmet AKDAŞ.....44

Eğilimlerin Açıklanmasında Basit Koşul Analizi İle Yapısal Denklik Modeli Üzerine Bir İnceleme

A Study on Simple Conditional Analysis and Structural Equations Modeling in Explaining Dispositions

Samet BÜYÜKADA55

Şükranın Yordayıcısı Olarak Özgeçlilik ve Psikolojik Sağlamlık Özellikleri İncelenmesi

Examining Altruism and Psychological Resilience as Predictors of Gratitude

Havva ORÇİN, Ramazan DEMİR, Rüya ÖZCAN65

Kitap Tanıtımı / Book Review

Arda Karadavut, Organ Adlarıyla Kurulan Eski Türkçe Deyimlerde Duygular (Bilişsel Bir İnceleme).

Palet Yayınları, Konya: Ekim 2023.

Arda Karadavut, Emotions in old Turkic Idioms Founded with Names of Body Parts (A Cognitive Review).

Palet Publications, Konya: October 2023.

Özge HOROZ77

